

Sygn. akt:

1) II AKz 700/19

2) II AKz 729/19

POSTANOWIENIE

Dnia 6 sierpnia 2019 roku

Sąd Apelacyjny w Katowicach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: sędzia SA Mirosław Ziaja

sędzia SA Małgorzata Niementowska (spr.)

sędzia SO (del.) Karina Maksym

Protokolant: Karolina Jach

po rozpoznaniu w sprawie **D. M. i Z. M.**

oskarżonych o przestępstwo z art. 280 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., 280 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 2 i inne
zażaleń obrońców oskarżonych

na postanowienie Sądu Okręgowego w Częstochowie

z dnia 23 lipca 2019 roku, sygn. akt II K 32/19,

w przedmiocie określenia czasu trwania aresztu tymczasowego

na podstawie art. 437 § 1 i § 2 k.p.k.

postanawia

1) zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, iż uzupełnić podstawę prawną rozstrzygnięcia w stosunku do oskarżonych (tj. w punkcie drugim i trzecim postanowienia) o przepis art. 249 § 1 k.p.k. oraz przepis art. 263 § 7 k.p.k.;

2) zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, iż na zasadzie art. 105 § 1 k.p.k. sprostować oczywistą omyłkę pisarską zawartą w części wstępnej postanowienia, w ten sposób, iż w miejsce błędnie oznaczonego w punkcie 2 (drugim) „podejznanego D. M.” wpisać prawidłowo „oskarżonego D. M.” oraz w miejsce błędnie oznaczonego w punkcie 3 (trzecim) „podejznanego Z. M.” wpisać prawidłowo „oskarżonego Z. M.”;

3) w pozostałym zakresie utrzymać w mocy postanowienie w zaskarżonej części, to jest w punkcie 2 (drugim) i 3 (trzecim).

UZASADNIENIE

Nieprawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Częstochowie z dnia 23 lipca 2019 roku, sygn. akt II K 32/19, oskarżeni zostali uznani za winnych popełnienia czynów, tj.:

- oskarżony D. M. - z art. 280 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. oraz art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., za co wymierzono mu karę łączną 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

- oskarżony Z. M. - z art. 280 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k., za co wymierzono mu karę 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Postanowieniem z dnia 23 lipca 2019r., sygn. akt II K 32/19, Sąd Okręgowy w C. przedłużył na podstawie art. 258 § 2 k.p.k. stosowanie środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania wobec oskarżonych, zastosowanego odpowiednio:

- w punkcie drugim postanowienia wobec D. M. postanowieniem Sądu Rejonowego w Częstochowie z dnia 10 października 2018r. sygn. akt XI Kp 494/18, do dnia 9 listopada 2019r. godz. 11:05;
- w punkcie trzecim postanowienia wobec Z. M. postanowieniem Sądu Rejonowego w Częstochowie z dnia 24 października 2018r. sygn. akt XI Kp IV Kp 611/18, do dnia 22 listopada 2019r. godz. 16:10.

Zażalenia na powyższe postanowienie wywiedli obrońcy oskarżonych, zaskarżając je w całości.

Obrońca oskarżonego D. M. zarzucił postanowieniu naruszenie art. 258 § 2 k.p.k. oraz art. 257 § 1 k.p.k. W oparciu o powyższe zarzuty obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez uchylenie tymczasowego aresztowania zastosowanego wobec oskarżonego D. M..

Obrońca oskarżonego Z. M. zarzucił postanowieniu obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 258 § 2 k.p.k. W konkluzji obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez uchylenie tymczasowego aresztowania i zastosowanie zamiast niego kompilacji nieizolacyjnych środków zapobiegawczych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenia obrońców oskarżonych nie zasługują na uwzględnienie.

Wbrew twierdzeniom obrońców, w stosunku do oskarżonego D. M. i oskarżonego Z. M. w dalszym ciągu aktualna pozostaje przesłanka zarówno ogólna stosowania wszystkich środków zapobiegawczych, jak i szczególna, wskazana w zaskarżonym orzeczeniu.

Prima vista skonstatować należy, że sprawstwo oraz wina oskarżonych zostały uprawdopodobnione w stopniu wymaganym przez przepis art. 249 § 1 k.p.k. treścią wyżej opisanego nieprawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Częstochowie. W tej sytuacji nie ma potrzeby wykazywania, że zebrane w sprawie dowody wskazują na duże prawdopodobieństwo popełnienia przez oskarżonych zarzuconych i przypisanych im czynów, bowiem samo skazanie nieprawomocnym wyrokiem uzasadnia wystarczająco tę przesłankę i zwalnia sąd, od przedstawiania szczegółowej argumentacji uzasadniającej takie przekonanie. Nie mniej jednak, konieczną stała się zmiana zaskarżonego postanowienia w zakresie uzupełnienia kwalifikacji prawnej wydanego rozstrzygnięcia. Sąd odwoławczy uzupełnił podstawę prawną skarżonego postanowienia w stosunku do oskarżonych (tj. w punkcie drugim i trzecim postanowienia) o przepis art. 249 § 1 k.p.k., bowiem norma ta stanowi podstawę prawną dla stosowania wszystkich środków zapobiegawczych, w tym tymczasowego aresztowania.

Odnosząc się do zarzutów obrońców oskarżonych, bezsprzecznie należy wskazać, iż w okolicznościach przedmiotowej sprawy zrealizowana jest także szczególna przesłanka stosowania tymczasowego aresztowania, o której mowa w art. 258 § 2 k.p.k. W niniejszej sprawie sąd I instancji wymierzył nieprawomocnie oskarżonemu D. M. karę 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, natomiast oskarżonemu Z. M. karę 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności - a więc kary odpowiadające ustawowemu wymiarowi zagrożenia, przyjętemu w treści powyższego przepisu (tj. nie niższą niż 3 lata). Dyspozycja tego przepisu nakazuje bowiem uznać, że kara nieprawomocnie orzeczona w takim wymiarze przez sąd I instancji jest niewątpliwie karą surową. Z kolei ten fakt procesowy niesie za sobą domniemanie prawne w postaci realnej obawy zakłócania przez oskarżonych prawidłowego toku postępowania. Należy przy tym wyjaśnić, iż okoliczność ta z woli ustawodawcy daje podstawę do stosowania izolacyjnego środka zapobiegawczego, bez potrzeby

wykazywania, aby oskarżeni podejmowali w przeszłości jakiejkolwiek próby bezprawnego utrudniania toczącego się obecnie procesu karnego.

Za chybione zatem należy uznać argumenty obrońców traktujące o braku podstaw do stwierdzenia, by oskarżeni mieli w bezprawny sposób wpływać na przebieg postępowania dowodowego, z uwagi na wydany względem nich (nieprawomocny) wyrok. Przede wszystkim, jak zasygnalizował obrońca oskarżonego D. M., a także i co potwierdza złożony przez niego wniosek o sporządzenie uzasadnienia wyroku (k. 1062), zamierza on od powyższego wyroku wnieść apelację, uruchamiając tym samym postępowanie odwoławcze w sprawie. Obrońca Z. M. również złożył wniosek o sporządzenie uzasadnienia wyroku (k. 1061). W tych zatem okolicznościach należy przyjąć, iż jedynie dalsze stosowanie wobec oskarżonych izolacyjnego środka zapobiegawczego może skutecznie zagwarantować prawidłowy tok postępowania odwoławczego. W tym miejscu należy także odnieść się do argumentu obrońcy Z. M., który wskazuje, iż oskarżony był w przeszłości karany i z tego względu należy wnioskować, iż nie będzie się on ukrywał przed odbywaniem kary. Twierdzenia te zdaniem sądu odwoławczego nie zasługują na aprobatę już chociażby z tego względu, iż oskarżony popełnił kolejny czyn zabroniony w warunkach powrotu do przestępstwa (art. 64 § 2 k.k.), tym samym dając wyraźny asumpt by stwierdzić, iż prezentuje on lekceważące podejście do obowiązujących norm prawnych i społecznych i tym samym do wymiaru sprawiedliwości.

Brak jest także podstaw do uznania, aby sąd I instancji naruszył zasadę minimalizacji stosowania środków zapobiegawczych, a co zarzuca obrońca oskarżonego D. M. w wywiedzionym zażaleniu. Zgodnie z tą zasadą środki zapobiegawcze powinny być wykorzystywane przez organ procesowy w sposób adekwatny do istniejącego zagrożenia dla prawidłowego toku postępowania karnego, przy czym samo postępowanie w sprawie nie jest ograniczone do zabezpieczenia dowodów. Należy w tym miejscu wyartykułować, iż dla stosowania tego środka nie jest istotny określony etap procesu, chodzi bowiem o zabezpieczenie prawidłowego toku całego postępowania, całego jego przebiegu, aż do ewentualnego rozpoczęcia wykonywania kary. Nie należy pomijać, iż zakłócanie prawidłowego toku postępowania może również przybrać formę bezprawnego wpływu na dowody już przeprowadzone (tak Sąd Apelacyjny w Katowicach w postanowieniu z dnia 13 listopada 2013 r., II AKz 687/13). Przy ustalaniu zgodnie z zasadą minimalizacji stosowanego środka zapobiegawczego, należy mieć na względzie cele, dla jakich te środki się stosuje. W tym znaczeniu należy przyznać rację sądowi I instancji, który w sposób logiczny i jasny wypowiedział się w powyższej kwestii, powołując okoliczności potwierdzające istnienie podstaw do dalszego stosowania wobec oskarżonych izolacyjnego środka zapobiegawczego.

Bacząc przez pryzmat naprowadzonych okoliczności w sprawie, nie można na obecnym etapie postępowania przyjąć, że środki o charakterze wolnościowym spełnią swoją funkcję gwarancyjną i zabezpieczającą, wobec ich oczywiście mniejszej efektywności. Sąd Okręgowy nie dopuścił się w tym zakresie obrazy przepisów postępowania.

Dodatkowo, na kanwie niniejszej sprawy konieczna stała się zmiana zaskarżonego postanowienia w zakresie uzupełnienia kwalifikacji prawnej wydanego rozstrzygnięcia o przepis art. 263 § 7 k.p.k. w stosunku do obu oskarżonych (tj. w punkcie drugim i trzecim postanowienia), bowiem przepis ten porządkuje i statuuje podstawę prawną dla dalszego stosowania tymczasowego aresztowania po wydaniu pierwszego wyroku przez sąd I instancji w sprawie.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny nie podziela zarzutów skarżących, zaś akta sprawy nie dostarczają podstaw do upatrywania po stronie oskarżonych sytuacji określonych w art. 259 k.p.k., które przemawiałyby za potrzebą odstąpienia od stosowania izolacyjnego środka zapobiegawczego i zastąpienia go innymi o charakterze wolnościowym.

Odnosnie punktu 1 (pierwszego) zaskarżonego postanowienia, wobec zaskarżenia przez obrońcę oskarżonego D. M. niniejszego postanowienia w całości co do tego oskarżonego, wskazać należy, iż właściwym do rozpoznania zażalenia w tej mierze - stosownie do przepisu art. 254 § 3 k.p.k. - jest Sąd Okręgowy w postępowaniu poziomym, po ewentualnej analizie przesłanek z art. 254 § 2 k.p.k.

W tym stanie rzeczy, Sąd Apelacyjny orzekł jak w części dyspozytywnej postanowienia.

SSA Małgorzata Niementowska (spr.) SSA Mirosław Ziaja SSO (del.) Karina Maksym

ZARZĄDZENIE

- odpis postanowienia doręczyć oskarżonym i ich obrońcom oraz Prokuratorowi;
- zwrócić akta sprawy.

Katowice, dnia 6 sierpnia 2019 roku